

A fejezet következő négy tanulmánya sajátos helyzetű csoportok esetében vizsgálja a társadalmi integráció lehetséges vonatkozásait. *Takács Judit és Dombos Tamás* az LMBT (leszbikus, meleg, biszexuális és transz-szexuális) emberek társadalmi integrációját segítő tényezőket veszi górcső alá. Saját szervezeteiktől azt várják, hogy segítsék az önelfogadást, növeljék az általános társadalmi elfogadottságot, lépjenek fel az erőszakos támadások ellen, járuljanak hozzá az iskolai diszkrimináció felszámolásához.

P. Tóth Tamás a HIV-pozitívok társadalmi integrációs esélyeit vizsgálja. Magát az integrációt a társadalmi befogadást elősegítő inkluzív célként értelmezi, de utal arra, hogy az negatív jelentésű is lehet, mint asszimiláció, nem kívánt egységesülés, a harmadik jelentésében pedig mint módszer alkalmas az emberi kapcsolatok mintázatainak a leírására. Mivel a HIV-pozitívokra az elhallgatás, a kirekesztettség és az ezekkel összefonódó láthatatlanság, a diszkriminációtól való félelem jellemző, az integrációjukat a láthatóságuk növelése támogatná.

Egy praktikus és újszerű kezdeményezést mutat be írásában *Széman Zsuzsa*. Azt vizsgálja, milyen módjai vannak az IKT eszközök alkalmazásának a tartós gondozást igénylő idősök esetében, ami hozzájárulhat a társadalmi integrációjukhoz. Szól a vészjelzőrendszerről, a webkameráról, a skyperől, és a gondozók képzéséről – mindezek olyan új lehetőségek, melyek eddig hiányoztak az idősgondozásból.

Más megközelítésben vizsgálja az idősök integrációját *Kucsera Csaba*: ő az idősök társas és társadalmi részvételét, az azt segítő és gátló tényezőket, a közösséghez tartozás érzésének a fontosságát, és mindezekkel összefüggésben a szubjektív életminőség alakulását taglalja. A társas és közösségi részvétel akadályai „belülről” az egészségi állapot lehet, ami csökkenti az idős emberek önállóságát, és hozzájárul a társas környezet beszűküléséhez is.